

tænkt at skulle udredes af de lærde Skolers Midler, udrededes af Statskassen, og den ærede Kultusminister yttrede tillige, at det var en urigtig Fremstillingsmaade.

Det fremgik deraf for mig, at den ærede Minister betragtede, idetmindste i dette Dødblik, denne separate Fond som noget forskjelligt fra Statskassen eller fra Statens Eiendom. Det er nu min Overbeviisning, at denne Anstuelse, hvis han skulde have den i sin Almindelighed eller med Hensyn til denne særegne Fond, ikke kan haandhæves. Rigsdagen har jo i en lang Tid med fuldkommen Frihed raadet over de Midler, som henhørte derunder, og dersom der var nogen anden Besidder af dem end Statsmagten, saa maatte der jo være gjort Indsigelser mod Rigsdagens Handlemaade i denne Henseende, men saadanne have ikke foreligget. Der er en separat Fond, som ikke er optagen i Finantsloven, og om hvilken der har været ført en ikke ringe Strid, nemlig den, hvoraf Geistlighedens Lønninger for Størstedelen udredes. Derom har der ikke været tilveiebragt den Enighed imellem Regjeringen og Rigsdagen, som med Hensyn til de andre; men med Hensyn til disse andre har jeg ikke heller under tidligere Finantsloves Behandling hørt Ministeren paastaae, at de havde nogen anden Eier end Staten. Er dette Tilfældet, da forekommer det mig, at man dog snarest muligt maatte see at faae denne Form affattet, at have dem staaende saaledes særlig med deres Budget af Indtægter og Udgifter; man burde lade deres Indtægter indflyde i den almindelige Statskasse og lade Midlerne bestyre under den almindelige Finantsbestyrelse. Derved vilde uregteslig opnaaes ikke ubetydelige Besparelser, hvad Bestyrelsen angaaer, thi man vilde vistnok saa for hver af disse Instituter kunne affatte den Overbestyrelse, der maatte være derved, og faae det tilbageblivende Arbejde, som ikke kunde gaae ind under den nye Overbestyrelse, udført af underordnede Personer, og derved vilde naturligtviis Besparelsen blive stor. Men af hvad Grund bestaae da disse separate Fonds endnu? Jeg seer i dem en Rest fra en tidligere, en forældet Finantsbestyrelse, og en Levning af den tidligere Statstilstand. Med Hensyn til det sidste Punkt, da

gjælder, hvad jeg allerede har nævnt, at de ikke kunne betragtes som saadanne juridiske Personer, ligeoverfor Staten; og med Hensyn til det andet, da ere vi jo tidligere gaaede ud paa at affatte den Maade at have særlige Indtægter saavel som særlige Udgifter. Det forekommer mig derfor, at man altsaa consequent maa gaae til at gjøre dette Skridt med Hensyn til de separate Fonds. Men hvad er det, spørger jeg, der er Marsag i, at dette ikke er skeet? Jeg kan ikke see andet, end at derunder skjuler sig en vis Mistillid hos Ministeriet til Folke-representationen, idet det frygter for, at de Formaaler, som fremmes ved de vedkommende separate Fonds, i det Væsentlige de aandelige Formaaler, ikke skulle nyde den samme Pleie og faae deres Fornødenheder fyldestgjorte, naar Statskassen tager disse Instituters Indtægter, og Rigsdagen i Forening med Kongen skulde bevilge Udgifter dertil, jeg seer idetmindste ikke nogen anden Grund dertil; thi det er aabenbart, at Besparelser ville opnaaes derved, og den sidste Finantsminister, vi havde, nemlig den forhenværende Indenrigsminister, har jo haat megen Sands for at bringe Besparelser tilveie, netop med Hensyn til Bestyrelsesudgifter, han maa altsaa have en anden Grund. Af den nuværende Finantsminister kan man ikke forlange, at han skulde have sat noget Nyt igjennem, efter saa nylig at være indtraadt, og jeg vil haabe, at der snart vil komme den Tid, da denne Plet fra en ældre forkastet og forkastelig Finantsbestyrelsesmaade vil forsvinde. Med Hensyn til det egentlige Indhold af Loven, nemlig Udgiftsbalancen, da har den ærede Minister jo udtalt sig saaledes, at man seer, at det ikke er nogen glædelig Fremtid, vi gaae imøde; thi den høitærede Minister sagde jo, at man i en Periode af 8 Aar maatte forudsee en betydeligere Meerudgift end i en tidligere Tid, og han har ikke turdet paastaae, at vi med vore sædvanlige Hjælpekilder kunde skaffe Midler til at udrede disse større Udgifter; han sagde derimod, at dersom vi faae Fred og gode Aar, kunne vi med Forsigtighed og Omfagt haabe at komme ud af det. Men hvem indestaaer for, at vi beholde Fred, og hvem indestaaer for, at vi beholde gode Aar? Det kan Ingen, og det er derfor, efter min Mening, Rigsdagens Pligt